

DZIENNIK LUDOWY

ORGAN POLSKIEJ PARTII SOCYALISTYCZNEJ

CENA PRZYBRANIA:
We Lwowie miesięcznie 400 Mk., z dostawą do domu 500 Mk., na prowincji 500 Mk., za granicą 700 Mk.

CENA OGŁOSZEŃ:
Ogłoszenia miesięczne i kwartalne: Za 1 wiersz 30 Mk. Za 1 wiersz w niedzielę i święta 40 Mk. Za 1 wiersz po godzinie i komuniści 20 Mk. Za 1 wiersz przed godziną i reperuar 100 Mk. Za wiersz na 1-szej stronie 200 Mk. Drobne ogłoszenia za słowo 10 Mk. Za kopie, sprząda 15 Mk. Za 10 kolumnach tekstowych po czasie „Nadzwyczajnego“.

Ogłoszenia na niedzielę i święta o 50 proc. drożej. Ogłoszenia zagran. o 100 proc. drożej.

Béres Rok. 111. Lwów.
Sykulska 71. Tel. Nr. 24
Cena pojed. egzempl. 20 Mk.
Cena dla kasy 10 Mk.

NAKL.: LUD. SPOŁOZIELCZEGO TOW. W/D.

CZEK P. K. O. Nr. 142.176.

REDAKTOR NA CZ.: ARTUR W. HAUSNER.

Napad kamieniczników na Sejm.

Niebezpieczny wyłom.

Ustawodawstwo społeczne, mające na celu ochronę siły twórczej robotnika, bo poza nie w Polsce nie zdołaliśmy wykroczyć, było zawsze kością w gardle wszelkiemu wstecznictwu. „Demokratycznemu“ społeczeństwu naszemu dotąd nie może pomieścić się w głowie, że służącej, dziewczę, lub parobkowi wiejskiemu należy się opieka lekarska, dla nich bowiem wystarczy bartóg i znachor wiejski. I dlatego wypędzono ze wsi ubezpieczenie na wypadek choroby.

Dotąd Sejm nie mógł się zdobyć na ustawę o ubezpieczeniu robotnika na starość, widać w pojęciach większości społeczeństwa pozostało pragnienie, by wszystko pozostało po dawnemu, to jest kij żebraczy starcowi, lub miejsce w przytułku ubogich. Wzruszamy się słuszenie ciężkim losom starszków emerytów, jakże nędnym jest jednak żywot tych, którzy na ostatnie dni życia i takiej emerytury nie mają.

Nie wznosił się jeszcze sejm tak wysoko, aby zrozumieć, że trzeba dla złagodzenia konfliktów społecznych wprowadzić ubezpieczenie na wypadek bezrobocia. I dziś powstała sytuacja taka, że tysiące ludzi szuka nadaremnie pracy i brak im środków do życia. Ciężka bezrobocia może się stać katastrofą, cierpliwość głodnych ma swoje granice. A nie nasyca ich represje administracyjne, trzeba im tworzyć możność i środki do życia.

Obok ubezpieczenia na wypadek choroby jedno doniosłe prawo dała powstająca z gruzów wojennych Polska swojej klasie pracującej, a niem jest 8-godzinny dzień pracy. Prace w tym okupili sobie państwo spokój wewnętrzny i zdobyło dodatnią opinię w świecie demokratycznym i robotniczym.

„Ale szybko minął okres sentymentu, zdobyte bowiem prawo robotnicze nie znalazło nigdy należytego zrozumienia, uchwalono je w sejmie jakby przypadkowo, jakgdyby pod wpływem chwilowego nastroju wywołanego przez słowa socjalistycznych. Dziś przychodzi jakiegoś gwałtowne otrzeźwienie, dziś przyczyny wszelkiego zła zaczyna się widzieć w 8 godzinnym dniu roboczym.

W nim zaczęto się doszukiwać przyczyny drożyzny, bo nie chciano widzieć rozwydrzonego pośrednictwa, paskarstwa i prywatnej inicjatywy w śrubowaniu cen. Widziano przyczynę bankructwa państwa dopóki nie przyszedł zastój gospodarczy z nieodłączonym bezrobociem, aby zadać kłam tym twierdzeniom. Gdy wreszcie zdecydowana postawa całej klasy pracującej odebrała odwagę tym, którzy mieli ochotę rzucić się na to ochronne prawo robotnicze, podjęto próbę podkopywania się pod nie. Atak przypuściły kmięcie, do zamykania sklepów w południe. Szkapiecia chłopskie muszą czekać na mrozie, aż sklepy w południe otworzą, dziecko na pauzie w szkole nie może kupić sobie bułki, oto argumenty, które ku wstydu suwerennego sejmu zdołały podważyć i wyłom uczynić w ustawie robotniczej.

Sklepy mają być bez przerwy przez 10 godzin otwarte, a za to pójdzie zmuszanie pracowników handlowych przez 10 g. do pracy.

Kawiarnia i Restauracja „Republique“ Kościuszki 1

Słynna salonowa kapela Nadla Iglowskiego

złożona z 14 osób, którą w przejeździe na bresy udało się zarządowi zaangażować na krótki czas, koncertuje codziennie od 8 wieczór do zamknięcia lokalu. W niedzielę i święta five o'clock od 5—7

Restauracja we własnym zarządzie, wszystko na maśle. Menu po 170 Mk. Bufet pierwszorzędny. Wina pierwszej jakości. Rendez-vous świata kupieckiego.

Ustalone stanowisko rządu w sprawie wileńskiej.

Bez zgody Sejmu rząd nie mógłby wykonać powziętych uchwał.

WARSZAWA, 8. 2. (tel. wł.). „Przegląd Wieczorny“ donosi: Stanowisko rządu wobec sprawy wileńskiej zostało ostatecznie ustalone z uwzględnieniem warunków międzynarodowych i polskiej racji stanu.

Wczoraj komitet polityczny rady ministrów obradował nad szczegółami i rozwiązał decydujące uchwały.

W kołach rządowych panuje przekonanie, że

jedynie zgoda sejmu warszawskiego na stanowisko rządu może doprowadzić sprawę wileńską do szczęśliwego rozwiązania.

Gdyby zgody nie dało się osiągnąć, rząd nie mógłby wziąć na siebie odpowiedzialności za skutki i wyciągnąłby jak najdalej idące konsekwencje.

loyd George o konieczności zawarcia układu z Francją

Wojna odwetowa byłaby śmiertelna dla Niemiec.

LONDYN, 8. lutego. (Havas). Omawiając w Izbie gmin sprawę układu francusko-angielskiego, oświadczył L. George, że należy Francji pokazać, (donner impression), że nie jest izolowana ani pozostawiona sama sobie.

Niemna większego niebezpieczeństwa — mówił premier — jak obawa, jaką żywi ten dzielny naród. Zamiast obdarzyć ten naród zaufaniem, wy go uspokajacie.

Jeżeli zważyacie panowie — dodał L. George — że znajdujecie się wobec obawy, która ma za podstawę i usprawiedliwienie trzykrotne zniszczenie Francji w okresie jednego wieku, to zrozumiecie, że obawa ta tkwi w sercu francuskim i z konieczności wpływa na sąd francuskich mężów stanu. To też wszystko to, co daje Francji pewność, że jeżeli kiedykolwiek przejdzie z lat 1914, 1870, i 1814 powtórzą się bez prowokacji ze strony Francji, Wielka Brytania znajdzie się obok niej z wszystkimi swoimi siłami w celu udzielenia jej pomocy przeciwko najeźdźcy, wszelkie tego rodzaju zapewnienia wzbudzą zaufanie Francji.

Realnem niebezpieczeństwem dla Europy — mówił dalej L. George — jest to, że mło-

dzień niemiecka może być wychowana i wraść pod hasłem rewanzu z ideą odzyskania dawnej przowagi Niemiec, z myślą ukarania zwycięzców za poprzednie klęski zadane Niemcom, z pragnieniem zaspokojenia w sposób możliwy pełni narodowej dumy niemieckiej. Jest to jedno z największych niebezpieczeństw, na jakie Europa może być w przyszłości narażona.

Należy więc dać Niemcom do zrozumienia, że taka polityka wojny odwetowej jest polityką dla Niemiec śmiertelną, że taka wojna odwetowa byłaby wojną — w której Niemcy mógłby przeciwko sobie nie samą tylko Francję ale również i inne narody.

Drugim argumentem na korzyść zawarcia paktu angielsko-francuskiego jest to, że w Węgrzech przyjęliśmy na siebie zobowiązania gwarantujące w zamian za zręczenie się przez Francję wszelkiej polityki ekspansji terytorialnej ku Renowi.

Wobec udzielenia Francji żądanych gwarancji przez Wilsona i Balfoura, Francja zrzeka się swej polityki ekspansji terytorialnej.

Jesteśmy więc w stosunku do niej związani zobowiązaniem honorowym.

Za przedłużeniem dnia pracy w handlu głosowało w sejmie wszystko, odosobnieni byli posłowie robotniczy.

Nie możemy tutaj pominąć lekceważenia tej sprawy przez samych pracowników handlowych, którzy nie stanęli dotąd z wiarą w szeregi klasowego ruchu robotniczego, ale tutaj się gdzieś po prywatnych stowarzyszeniach dalszej nadziei, czem sobie i całej klasie pracującej przynoszą niepowetowaną szkodę.

Jeżeli całość ruchu robotniczego, cały proletaryat nie stanie z wiarą na straży swoich praw, nie tylko niczego nie zdobędzie, ale utraci zdobyte. Głos posłów socjalistycznych będzie pustym dźwiękiem, jeżeli w całym kraju nie wywoła on echa.

Niebezpieczeństwo się zbliża! Groźny wyłom w 8. godz. dniu pracy, został już dokonany. Na zagrożony szaniec należy spieszyć, aby nie dopuścić do klęski.

Przygotowania do ostatecznych układów w sprawie przyjęcia Gór. Śląska.

WARSZAWA, 8. lutego. (Pat.) Na wniosek ministra spraw zagranicznych rada ministrów uchwaliła upoważnić ministra Seydę:

1. Do zawarcia i podpisania z komisją międzysojuszniczą w Opolu wszelkiego rodzaju układów i protokołów w sprawie objęcia przez Polskę władzy nad częścią G. Śląska przyznaną Polsce.

na mocy decyzji konferencji ambasadorów z 20. października 1921.

2. Do zawarcia i podpisania z rządem niemieckim wszelkiego rodzaju układów i protokołów, jakiego się okazały niezbędne w związku z objęciem przez rząd polski od komisji międzysojuszniczej w Opolu władzy nad częścią G. Śląska przyznaną Polsce, oraz

3. Do zawarcia i podpisania z rządem niemieckim układu w sprawie wzajemnych stosunków sąsiedzkich między oboma częściami G. Śląska i w sprawie uregulowania drobnego ruchu granicznego, i t. p.

Celem porozumienia się z komisją międzysojuszniczą w Opolu w tych sprawach wyjeżdża dziś wiceminister Dr. Seyda z Warszawy do Opoli

— — —

Awantury kamieniczników w Sejmie.

WARSZAWA, 8. 2. (tel. wł.). Na dzisiejszym posiedzeniu komisji prawniczej odbyła się dyskusja w kwestyi referatu nad projektem zmiany ustawy o ochronie lokatorów. Referentem został obrany pos. Jasiukowicz (N. D.).

W czasie obrad komisji wtargnęła do gmachu sejmowego gromada kamieniczników, która chciała szturmem wtargnąć do sali obrad komisji, jednak woźni ich nie dopuścili.

Na posiedzenie udała się delegacja złożona z trzech kamieniczników. Pozostali w kłutkach wyprawiali krzyki; między innymi wołali: „Najwyższy czas, aby lokatorów z domów powyrzucać!“, „Podpalać wszędzie domy, żeby banda lokatorów nie miała gdzie mieszkać!“ i t. p.

— — —

Rabunkowy napad na pociąg.

WARSZAWA, 8. lutego. (Tel. wł.) Z Lublina donoszą: Wczoraj o godz. 11:50 w nocy pociąg Nr. 903 zatrzymany został w drodze między stacjami Klimontowice a Wawolnica za pomocą hamulca przez bandytów. Po za-

trzymaniu pociągu rzucili się bandyci na pociąg i zaożyczyli rabować pocztę.

Obsługa pociągu i podróżni udaremniła napad przez użycie broni palnej.

Zdotano ująć jednego bandytę, inni uciekli.

Polityczne oblicze Anglii.

OSWIADCZENIE LLOYD GEORGE'a

LONDYN, 8. 2. (Pat.). Reuter. — Przywódca robotniczy Clynes zainterpelował rząd, jakie jest jego stanowisko w stosunku do Francji. Układ zawarty z Francją i Belgią jest tego rodzaju, iż nie gwarantuje bezpieczeństwa Francji w przyszłości, a tem samem i pokoju światowego.

W odpowiedzi na tę interpelację oświadczył L. George:

Uchwały powzięte na konferencji pokojowej

w Hańze miały charakter ogólny i mimo to w czasie wojny światowej okazało się, że były bezskuteczne. Natomiast w Waszyngtonie zawarto umowy, na mocy których określono liczbę okrętów wojennych, ich armat i załóg. Wynika stąd dla angielskiego budżetu oszczędność wielu milionów funtów.

Co do działalności Rady najwyższej, to przeprowadziła ona rozbudowę Niemiec, któ-

re musiały znieść obowiązkową służbę wojskową. Nastąpiły zarządzenia z jej strony, które gwarantują Francji znaczne sumy z tytułu reparacji.

Polityka Anglii wobec Francji jest polityką przyjazni i wspólnej pracy w interesie pokoju. Przyjaźń nie jest podporządkowaniem się ani też powolnością. Łączy się z nią uczciwa współpraca, chociaż w czasie doboru jej sposobów nie zawsze panowała zgoda.

Co się tyczy paktu gwarancyjnego z Francją, to ma on to sprawić, aby Francja nie czuła się odosobnioną.

Dalej mówił L. George o propozycjach dotyczących skreślenia długów wojennych w interesie gospodarczej odbudowy świata. Wielka Brytania jest gotowa do dyskusji w tej sprawie, pod warunkiem, że tę samą gotowość objawiają również wszyscy wierzyciele i dłużnicy. Byłoby jednak niesłusznym żądanie, aby Wielka Brytania sama jedna zrzekła się swoich wierzytelności.

O kwestyi egipskiej L. George oświadczył, że w jakikolwiek sposób kwestya ta będzie rozwiązana, będą przy jej uregulowaniu musiały być wzięte w rachubę dwa zasadnicze momenty. Egipt jest poważnego rodzaju pomostem, który łączy wschód i zachód szarych imperium brytyjskiego. Egipt widział w czasie wojny miliony żołnierzy z Australii, Nowej Zelandyi i Indyi, przejeżdżających do Europy. Gdyby Egipt był wówczas niezawisły i gdyby się nie znajdował pod kontrolą wielkiej Brytanii, być może byłbyśmy w wojnie światowej o wiele słabsi. Trzeba także mieć na względzie bezpieczeństwo, jakie daje projekt angielski, osobom należącym do wszystkich prawie narodów, które inwestowały kapitały w Egipcie.

Ta okoliczność nakłada na Wielką Brytanię także w przyszłości odpowiedzialność.

Co do układu irlandzko-angielskiego oświadcza L. George, że projekt ustawy, którego celem byłoby przeprowadzenie układu rząd wniosie w ciągu dwu dni i że wraz z tym układem rząd stoi i pada.

HENRYK BEZMASKI

Robotnicze święto majowe

do nabycia w Administracji „Dziennika Lud.“
Cena 10 Mkp.

UPTON SINCLAIR.

Dzym Higgins.

PRZEKŁAD Dr. FELICYI NOSSIG.

(Ciąg dalszy).

Teraz przyszła znów kolej na chór śpiewacki; odspiewano niemiecki kwartet. Gdy przebrzmiał ostatni ton, powstał tow. Gerrity, młody, pełen życia agent asekuracyjny, organizator grupy lokalnej, który wygłaszał zwykle jakąś przedmowę do zbiórki. Czyniąc to w sposób humorystyczny, umiał wywabić pieniądze z kieszeni.

— Oto jestem znowu! — zawołał, i wszyscy uśmiechnęli się, znając jego sztuczki. Podczas, gdy opowiadał jakąś wesołą anegdotę, Dzym złożył najmłodsze dziecko na wolne ramie Lizy, drugie położył na swoim krześle, wziął kapelusz i zabrał się do roboty, gdy tymczasem chór zaintonował nową pieśń. Zadaniem Dzyma była zbiórka na miejscach rezerwowych, gdzie właśnie siedzieli dwaj potężni magnaci miejscy. Drżały mu nieco kolana, lecz spełnił swój obowiązek i ucieszył się widząc, że obaj rzucili do kapelusza monetę, której przeznaczeniem było, doprowadzić ich potęgę w Leesville do upadku.

IV.

Wypróżniono kapelusze przy kasie zbierający i członkowie chóru zajęli znowu swe miejsca. Cisza, pełna oczekiwania zawisła nad tłumem, aż nareszcie na scenie ukazał się kandydat. Zagrzmięła burza oklasków; wydawano okrzyki radości, krzyczano, klaskano. Kandydat usiadł skromnie, gdy jednak hałas nie ustawał, wstał i ukłonił się; teraz dopiero burza oklasków rozszalała na dobre, kandydat musiał wstawać i kłaniać się co chwila. Towarzysz Service miał zamiar wystąpić i zauważyć, że chyba zbyt czczeniem byłoby przedstawić kandydata. Publiczność jednak, jak gdyby odgadując zamiar pocziwego doktora, klaskała bez przerwy, aż nareszcie kandydat stanął przed rampą i podniesieniem ręki uspokoiwszy tłumy, zaczął mówić.

Nie stracił dużo czasu na oratorski wstęp.

Godzina obecna — zaczął mówić głosem drżącym ze wzruszenia — jest najpoważniejszą godziną, jaka kiedykolwiek na ziemi wybiła. Dziś na biuletynie gazety lokalnej przeczytał wiadomość, która wstrząsnęła nim głębiej niż cokolwiek w jego życiu, wiadomość, która omal nie odebrała mu ochoty do zjawienia się tu i przemówienia dzisiaj szego wieczora. Przypuszczając, że nie wszystkim jeszcze znana była treść telegramu, powtórzył go, a z pośród publiczności odezwały się okrzyki oburzenia.

Tak, mają prawo protestować — ciągnął mowca dalej — bo na najkrwawszych nawet

bardziej oburzającej. Władcy Europy chciwością pchnięci w odmet szaleństwa, ściągali na swe ukoronowane głowy przekleństwa ludzkości. Dziś, tu, z tej trybuny idzie ku nim zapowiedź, — tu w ochrypłym głosie mówcy zabrzmiał ton wściekłości, — że zgotowali własną zgubę, że własnym rękoma zburzyli fundamenty kapitalistycznego ustroju, podpisując wyrok śmierci na tych bohaterskich męczenników.

Głos mówcy wywołał tak silne wrażenie, że ostatnie jego słowa utonęły wśród burzy oklasków.

Gdy przebrzmiały oklaski, mowca począł znów mówić; miał on pewne charakterystyczne właściwości: chuda jego postać nie pozostawała ani chwili w spokoju; biegł z jednego końca sceny na drugi, pochylał się i kurczył, jak gdyby chciał się rzucić na słuchaczy; długim kościstym palcem przerywał powietrze, lub kierował go w tłum, jak gdyby chciał słowa swe wtłoczyć w serca słuchaczy.

Mowa jego była powodzią epigramów, ironji i obelg, była pełna gorczy. Kto nie znał tego człowieka i sprawy za którą walczył, temu wydawać się musiał odpychającym i denerwującym. Znając jednak jego życie, które było nieskończoną, nieprzerwaną walką przeciw uciskowi (socjalistyczne swe wykształcenie nabył w więzieniu, gdzie dostał się za próbę zorganizowania w korporacji białych murzynów) musiał się czuć z nim razem. Głównym jego był gniewem czulego poety, przyjaciela dzieci i miłośnika przyrody, którego widok bezrozumnych i złośliwych udre-

W Koperniku i „Maryslence“ 6-ta i 7-ta seria „Czerwona Rękawiczka“. Niewidzialna dotąd synteza amerykańskiej techniki z europejskim artyzmem, logiką budowy, i głębią psychologiczną w 6-ciu wielkich aktach p. t. **Groźne Niebezpieczeństwo** 4 i 3 seria „Lux“ 2 i 1 seria „Mlecha“.

Przeciw władzy polskiej i daninie w Galicyi wsch.

UCHWAŁY ZJAZDŹ UKRAJNCÓW WE LWOWIE

Dnia 28 stycznia odbył się we Lwowie trzeci międzypartyjny zjazd przedstawicieli ukraińskiej ludzkiej, radykalnej i chrześ. społecznej partji, na którym przyjęto trzy zasadnicze rezolucyje, brzmiące w streszczeniu:

1) Zjazd stwierdza, że „rząd Zach. Ukr. Nar. Republiki“ z prezydentem dr. E. Petruszewiczem jest jedynie uprawnionym do reprezentowania ludności Galicyi wschodniej i do zastępowania jego interesów przed państwami i narodami świata; 2) Zjazd protestuje jak najenergiczniej przeciw systemowi okupacyjnej władzy w Galicyi wsch.

i 3) konstatację z takim, że mocarstwa ententy do dzisiejszego dnia nie zadedykowały prawno-państwowego stanowiska Galicyi wsch.

Ponadto przyjęto rezolucyje w sprawie daniny, która opiewa:

Międzypartyjny zjazd konstatauje, że Galicya wsch. nie należy do Polski, że zatem nie ma obowiązku przyczyniania się do przywrócenia budżetowej równowagi Polski, w którym to celu ustanowiona została nadzwyczajna danina majątkowa.

W tej sprawie zjazd postanowił również wnieść protest do Rady L. N.

Dług zagraniczny Polski wynosi 800 miliardów Mk

Każdy mieszkaniec Polski jest obciążony długiem 51 franków w zlocie.

W dniu 30 września 1921 r. winna była Polska: dolarów 143.143.167; franków francuskich 460.563.669; funtów szterl. 3.715.478; franków w zlocie 33.578.062; guldenów holend. 17.800.000; koron norweskich 16.575.836; lirów włoskich 7.134.335; koron szwedzkich 128.307; koron austr. 111.070.000. Przyjmując za podstawę obecne kursa walut zagranicznych w markach polskich, otrzymamy następujące sumy (przybliżone):

Za dolary — 501 miliardów mk.; za franki franc. — 129 miliardów mk.; za funty szterl. — 84 miliard. mk.; za franki w zlocie — 20 miliard. mk.; za guldeny holend. — 19 i pół miliard. mk.; za korony norw. — 7 i 1/3 miliard. mk.; za liry włoskie — 1 miliard mk.; za korony szwedzkie —

90 milionów mk.; za korony austr. — 48 milionów mk.; razem 732 miliardy marek polskich.

Do powyższej kwoty dodać należy polską pożyczkę dolarową, która dała państwu (po dzień 30 września 1921) 16.969.120 dolarów, czyli okragło 60 miliardów marek polskich.

Razem tedy dług zagraniczny Polski sięga wedle kursu z ostatnich dni stycznia 1921 r. sumy 800 miliardów marek polskich.

Dla porównania dodać należy, że ogólna suma dotychczas emitowanych biletów Pol. Kraj. Kasy Pożycz. wynosi przeszło 220 miliardów marek.

Przyjmując ludność Polski wedle spisu z 30 września z. r. na 26 milionów, wypada na mieszkańca 51 franków w zlocie.

Eksport towarów łódzkich.

W ostatnich tygodniach przemysłowcy łódzcy poczynili znaczne transakcje z zagranicą. Jedno z pism łódzkich podaje na podstawie wywiadu z kupcem łódzkim, jak się w cyfrach przedstawiają te transakcje:

Ona to rzuciła świat w otchłań szaleństwa. — Oni zowią to wojną! — wołał mowca. — Ja zaś nazywam to mordem!

I jał opisywać w gorących słowach obecne wypadki w Europie, przedstawiając obraz pelen zgrozy: domy wylatują w powietrze, mury pekają, miasta giną w krwawym ogniu pożogi, ciała ludzkie padają rozdarte w strzępy nieprzyjacielskimi pociskami. Malował przejmująco drogę bagnetu, wbijanego w pierś wnętrzości ludzką, wyczarowywał przed oczyma słuchaczy wszystkie te okropności i z drżeniem rozumieć zaczęli istotę potwornej zbrodni. Mężczyźni, kobiety i dzieci siedzieli jak przykuci i nikt nie mógł tym razem powiedzieć, że agitator socjalistyczny przejął swą opowiadanie, nikt, nawet Ashton Chalmers, dyrektor Banku narodowego, ni stary Abel Granitch, właściciel fabryki „Empire“.

V.

I jakąż jest przyczyna tego strasznego niebezpieczeństwa, które zważyło się na świat? Mowca wykazywał, iż motywem decydującym nie jest nienawiść rasowa, lecz chęć do kapitalizmu. Właściwym źródłem wojny jest wszechświatowy

Rumuni kupili dotychczas za blisko miliard marek, przeważnie (90 proc.) towarów bawełnianych. Wskuteczniej kupili niewiele, uskuteczniając zakupy u Ludwika Geyera i Szajbiera.

Misya Gorczakowa również kupiła za miliard u L. Geyera, uzyskując kredyt 6-procentowy,

kapitalizm, żądny nowych rynków zbytu, dążący do wyzbycia się swej nadprodukcji, stworzenia zajęć dla swych niewolników. Kandydat roztrząsał dokładnie pojedyncze czynniki sądząc, że dziś gdy burza zbiera się nad głowami, kobiety i mężczyźni będą go nareszcie słuchali uważnie i zrozumieją nakoniec, że rzecz ta obchodzi ich osobście.

— Przestrzegam was, nie wiercie, że nie grozi wam widmo wojny, ponieważ szaleje ona w odległości trzech tysięcy mil od was. Kapitalizm jest zjawiskiem wszechświatowym; wyzyskiwacze i posorzyty, którzy na Europę sprowadzili to nieszczęście, działają także i w Ameryce Królowie kapitału, ludzie czyhający tylko na zysk pospieszają wnet, by z katastrofy, która wybuch'a po tamtej stronie oceanu, wyciągnąć dla siebie korzyści; powstaną spory, obudzi się zazdrość, i jeżeli kapitalizmowi światowemu nie uda się wojny tej zmienić w wojnę światową, to przyczyną tego będzie tylko to, że proletaryat amerykański dość wcześniej usłucha ostrzeżenia i poczyni przygotowania celem unicestwienia tego sprysiężenia!

Oto, co im miał do powiedzenia, oto treść jego postannictwa. Było między słuchaczami wielu emigrantów ze starego świata, ludzi, którzy uszli przed uciskiem i niewolą.

(C. d. n.)

toży, po długich targach, ponieważ początkowo bolszewicy żądali aż 25 proc. kredytu. Zdaje się, że p. Gorczakow pragnął uzyskać kredyt raczej dla zasady, niż dla potrzeby, ponieważ kredyt kilkuprocentowy właściwie nie jest praktykowany. Proponował on zawarcie wielkich transakcyi, na towary bawełniane, jeśli uzyska kredyt 50 proc. na podstawie weksli rosyjskiego banku państwa na termin trzymiesięczny. Przemysłowcy nie przystali na te warunki, odmawiając zasadniczo kredytu. Wyjątkowo zgodzili się oni na kredyt udzielony przez firmę Ludwika Greyera ponieważ sprzedał on towary ziemowe, które musiałyby znów czekać kilka miesięcy na sezon.

Rumunia zakupuje towary, ale przeznaczają je dla Rosyi. Z Łodzi odchodzą one do Galacu, stamtąd do Konstantynopola a stąd morzem do Noworosyjska lub innych portów czarnomorskich. Część idzie do Bessarabii i na Ukrainę. Rumuńscy kupcy są tedy tylko pośrednikami.

Na Bałkan wywozić nic nie można, ponieważ biją nas ceną na rynku bałkańskim przedewszystkiem Włochy. Również Anglia wyrabia taniej towary bawełniane. Poza tem generalnym konkurentem jest Czechosłowacya, która korzysta ze znacznych ulg celnych, których my nie posiadamy.

Nawet jeżeli idzie o Rosyę, to układy z bolszewikami są tylko chwilowe, bolszewicy bowiem chętnie nabywają w krajach sąsiadujących i o miskiej walucie, co się tylko da. Na dalszą jednak metę będziemy musieli poważnie liczyć się z konkurencją, szczególnie niemiecką i czechosłowacką.

Różne.

WYCIECZKA DZIENNIKARZY POLSKICH DO JAPONII. Dyrektor Tow. Akcyjnego wydającego największy dziennik japoński „Asahi Szimbun“ („Gazeta Wschodzącego Słońca“) Siromowa Hiroszi, przybył do Warszawy i w rozmowie z korespondentem tego dziennika wyraził chęć najgorętszego poparcia myśli ewentualnej wycieczki dziennikarzy polskich do Japonii.

PODHALAŃSKIE KOLEJE ELEKTRYCZNE W Zakopanem zorganizowano spółkę pod firmą „Podhalańskie koleje elektryczne systemu Autram“, mającą na celu otwarcie ruchu osobowego i ciężarowego w Zakopanem z odnogami do Chramcówki, Nowotarska, Kuźnic i Jaszcówki. Energię dostarczać będzie elektrownia w Kuźnicach.

POŁĄCZENIE POWIETRZNE KRÓLEWIEC—MOSKWA. Z wiosną bieżącego roku zaprowadzone zostanie stałe połączenie powietrzne pomiędzy Królewem i Moskwą. W tym celu założone będzie niemiecko-rosyjskie Towarzystwo Żegluzi napowietrznej. Czas trwania przełotu obliczony jest na 22 godziny.

JAKIE ROBOTY TECHNICZNE CZEKAJĄ POLSKIE? Dyr. okręgu robót publicznych w Krakowie, inż. Dudek, wygłosił w sali Tow. technicznego wykład na temat: „Roboty publiczne w Polsce“. Referent przeszedł w sposób rzeczowy zagadnienia: pomiarów ziemi polskiej budowy dróg i mostów, regulacji rzek żaglowych i spławnych i budowy sztucznych dróg wodnych. Wykazał, w jakim stadium poszczególne te zagadnienia znajdowały się w chwili powstania niepodległej Polski, w jaki sposób dalsze prace w ich kierunku podjął rząd polski łącznie z Sejmem ustawodawczym i co należy czynić w przyszłości. Wykład swój ilustrował prelegent bogatym materiałem cyfrowym. Na podstawie przedstawionego materiału doszedł inż. Dudek do wniosków, że prace techniczne, związane z pomiarami ziemi polskiej, trwać powinny lat 10, przy pomocy 40 inżynierów rocznie, a łącznie kosztują ich wyniosą cztery miliony marek przedwojennych w zlocie.

Ceny wytyczne na nabiał i towary kolonialne.

Komisya badania cen ustaliła następujące ceny wytyczne na bież. miesiąc we Lwowie i w województwie: mleko niezbiernane za 1 litr w mieście 90 mk., na wsi 80 mk., masło kuchenne 1.500, na wsi 1.200, deserowe 2.000, na wsi 1.500, smietana kwaśna 240, ser twarogowy 280, na wsi 230, ser pół-tłusty 850, ser śmietankowy 850, ser oweży 550, 1 jajo 35, na wsi 30.

Na towary kolonialne ustalono nast. ceny: 1 kg. herbaty 1.600, kawy palonej 1.500, surowej 1.200, kakao 1.000, ryż 300, ryż łamany 230, cukier

koszkowy 820, sól 105, powidła 540, marmelada 640, ocet 30 proc. 110, drożdże 1 dkg. 6, cykorya 1 kg. 520, śleczkie 1 sztuka 20, miód 900, oliwa jadalna 1 dkg. 16 mk.

Wiele cen ustalonych nie odpowiada cenom rynkowym; niektóre z nich są niższe, inne wyższe. Ceny wytyczne na cukier ustanowiono na 700 mk. za 1 kg., podczas gdy w każdym sklepie cukier nabyć można nieco taniej.

Ceny podane są tylko drogowskazem dla publiczności.

Trup pod podłogą.

W barakach wojskowych w Rawie Ruskiej w łecie ub. roku przebywał oddział konnicy. W lipcu z. r. jeden z żołnierzy znikł w sposób tajemniczy. Rozeszły się pogłoski, że zaginiony zdezercerował z oddziału, więc napisano za niego listy gończe. Oddział ten jazdy następnie przeniesiono na inną kwaterę, a w barakach zamieszkałi inni ludzie.

W ub. niedzielę, przypadkowo podczas ko-

pania gliny natrafiono na wystające w baraku z pod podłogi nogi ludzkie.

Po zerwaniu desek z przerażeniem spostrzeżono zwłoki ludzkie, a po ubraniu stwierdzono, że jest to ów w lipcu zaginiony żołnierz.

Policja stwierdziła nazwisko sprawcy zbrodni i zarządziła aresztowanie go. Wynik śledztwa i powody zbrodni, podamy w najbliższym czasie.

PPS. przeciw dążnościom separatystycznym na Górnym Śląsku.

KATOWICE, 8. 2. (AW). „Gazeta Robotnicza” zwalcza tendencje separatystyczne, oświadczając, że P. P. S. będzie broniła praw Górnoszlązaków do ziemi, pracy i urzędów, ale nie pójdzie na lep partykularyzmu śląskiego, robionego za pomocą „Lecuna”. Urzędy władzy być obsadzone Górnoszlazakami, nie można się jednak zgodzić, aby sędzią głupota lub nieawisz osadzać miała na urzędach hakatystów, którzy się już dość znęcali nad ludnością polską G. Śląska.

Dotacya i gwarancya rządu na bank budowy i rolnictwa.

WARSZAWA, 8. 2. (Pat.). Na posiedzeniu komisji odbudowy kraju w dyskusya nad projektem ustawy o państwowym banku odbudowy — minister skarbu uznał pierwotną sumę dotacyjną 2 miliardy marek polskich za niewystarczającą i zgodził się na podwyższenie jej do 6 miliardów.

Zgłoszono również projekt, aby bank odbudowy miał prawo emitowania listów zastawnych.

Komisya skarbowo-budżetowa rozważała sprawę kredytu gwarancyjnego, udzielanego na zakupno nawozów sztucznych. Przedstawiciele ministerstwa skarbu i rolnictwa dawali wyjaśnienia, z których przede wszystkim zasługuje na uwagę to, że rząd swoje obecne zobowiązania gwarancyjne wobec zagranicy uważa dla siebie za całkowicie obowiązujące.

PRZECIW ZAWLECZENIU DO POLSKI ZARAZY.

WARSZAWA, 8. lutego. (Tel. wł.) W mieszkaniu prez. min. Ponikowskiego odbyła się narada z komisarzem Ligi Narodów do spraw sanitarnych dr. Reichmanem. W naradzie wzięli udział ministrowie Skirmunt, Downarowicz, Chodźko i komisarz dla spraw repatriacji Wł. Grabski.

Omawiano wnioski dotyczące zabezpieczenia Polski przed zawlecczeniem epidemii od wschodu.

PROJEKT USTAWY O STOWARZYSZENIACH.

WARSZAWA, 8. lutego. (Tel. wł.) Ministerstwo spraw wewn. opracowało projekt ustawy o stowarzyszeniach. Projekt został już przesłany pod obrady Rady Ministrów.

Ważność tej ustawy ma być rozszerzona na cały obszar Rzplitej.

DELEGAT MINISTERSTWA SKARBU WYJEŻDZA DO PARYŻA W SPRAWACH FINANS.

WARSZAWA, 8. lutego. (Tel. wł.) Poseł Radziśzewski wyjeżdża w przyszłym tygodniu do Paryża, jako wysłannik Ministerstwa Skarbu w sprawach finansowych.

NARADY NAD KONWENCYĄ KOLEJOWĄ MIĘDZY POLSKĄ, ŁOTWĄ I ESTONIĄ.

WARSZAWA, 8. lutego. (Tel. wł.) Dzień rozpoczęły się w Rydze narady nad konwencyą kolejową między Polską, Łotwą i Estonią. Przedstawiciel kolei polskich wyjechał wczoraj przez Wilno do Rygi.

WICEMINISTER ROLNICTWA USTĘPUJE.

WARSZAWA, 8. lutego. (Tel. wł.) Wiceminister rolnictwa Chmielewski w dniach najbliższych ustępuje i stanie na czele Związku Kółek rolniczych.

Curie-Skłodowska wśród nieśmiertelnych.

PARYŻ, 8 lutego. (Pat.). Havas. Paryska akademja medyczna wybrała p. Curie-Skłodowska członkiem akademji. Dla dokonania wyboru przybyła na posiedzenie niezwykle wielka liczba członków akademji, również wielki był udział publiczności, która jawiła się na galerji.

WYROK ŚMIERCI.

POZNAN, 8. 2. (Pat.). Wczoraj rozpoznawał sąd wojskowy sprawę urzędnika wojskowego Kasackiego, oskarżonego o sprzeniewierzenie 480.000 marek na szkodę skarbu państwa. Sąd skazał Kasackiego na karę śmierci przez rozstrzelanie. obrońca oskarżonego wniósł o rewizyę wyroku.

PRZED KONFERENCYĄ W GENUI.

RZYM, 8. 2. (Pat.). Tel. Komp. Prace wstępne do konferencyi genueńskiej nie doznały przerwy wskutek przesilenia gabinetowego. Krol specjalnym dekretem powołał do życia sekretaryat generalny pod kierownictwem b. ambasadora włoskiego w Waszyngtonie. Sekretaryat ten rozpoczął już prace. Obliczają, że delegacje zagraniczne liczyć będą razem około 1000 członków. Towarzystwo im będzie co najmniej 700 dziennikarzy. Będą zorganizowane osobne połączenia telegraficzne i telefoniczne dla bezpośredniej komunikacyi z wszystkimi stolicami. W Palazzo Padrene utworzony będzie urząd prasowy.

Zmniejszony ruch pociągów kolejowych z powodu śnieżycy.

Opady śnieżne w ostatnich dniach oddziały katastrofalnie na ruch kolejowy. Ruch pociągów od kilku dni szwankuje, pociągi kolejowe nadchodzą do Lwowa ze znacznym spóźnieniem.

Pociąg na linii Lwów — Ławoczne koło Hrebnowa utknął w śniegu, tak samo i wysłana na ratunek ze Stryja lokomotywa. Pociąg osobowy do Sambora, wczoraj zawrócił z drogi, nie mogąc się przebić przez zasypy śnieżne. Na stacyi Persenkówka wykolejiło się kilka wagonów z pociągu ciężarowego.

Wszystkie te przypadłości szczęśliwie zakończyły się, utknięte pociągi po paru godzinach odkopano ze śniegu.

Od dziś (9. b. m.) dyrekcyja kolejowa ogranicza ruch pociągów osobowych na następujących liniach: Lwów — Stryj — Ławoczne, Lwów — Sambor — Sianki, Lwów — Podhajec, Stryj — Chyrów — Zagórz, Złoczów — Tarnopol — Podwołoczyska. Gdy śnieżycy potrwa dalej, ruch kolejowy i na innych liniach ulegnie redukcji.

Na linie kolejowe wysłano inżynierów i robotników w celu oczyszczenia torów. To też prawdopodobnie sytuacja ta szybko ulegnie poprawie.

MADESLANE.

Za rubrykę tę redakcyja nie odpowiada.

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych

Dr. W. LAUTERSTEIN

h. clev. kliniki dermatolog. w Berlinie, h. sekund. zpił. powst. powrócił i ord. Lwów, Sykataska 37, (róg Słowackiego)

ZWIĄZEK POMOC. DENTYST. TECHN.

zawiadamia swoich członków, iż

WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się

w czwartek 9. lutego o godzinie 7 wiecz.

w lokalu ul. Ormiańska 2.

RÓŻNE.

OŻYWIENIE W PRZEMYSLE PIOTRKOWSKIM. Donoszą z Piotrkowa, iż przemysł włókienniczy ożywił się tam znacznie. Fabrykanci zaproponowali robotnikom pracę na dwie zmiany po 8 godzin, lecz robotnicy propozycji tej nie przyjęli uważając, iż może nastąpić nadprodukcya, co wytworzy nowy zastój.

UKŁADY Z GDANSKIEM. Niebawem rozpoczyna się w Warszawie polsko-gdańskie konferencye, mające na celu zawarcie szeregu specjalnych układów wykonawczych, przewidzianych w umowie z października r. z. Ze strony Gdańska wyjada w tym celu do Warszawy Jęwelowski i Volkman.

SENZACYJNE DZIEŁO d'ANNUNZIA. Przed kilku tygodniami Gabriel d'Annunzio wydał książkę pod tytułem „Notturmo”. W całym Włoszech wywołała ona ogromną sensacyę. Krytyka przyjęła ją entuzjastycznie. „Notturmo” jest rodzajem pamiętnika, spisane go w czasie wojny, gdy d'Annunzio będąc runny podczas lotu na aeroplanie, leżał przez dłuższy czas chory. Nie mogąc pisać przy świetle dziennem, z powodu ciężkiej choroby oczu, spisywał go d'Annunzio w nocy. W ten sposób powstała książka, która uważana jest obecnie za narodową epopeję włoską. Już dziś nie ma Włocha, któryby o tej książce nie słyszał, a za lat parę stanie się ona pewnie ewangelia narodu włoskiego.

Inserujcie w „Dzienniku Ludowym”.

OCHRONA PRACY

Dział poświęcony sprawom ochrony i ubezpieczenia pracujących.

W sprawach tego działu odnosić się należy do Komisji Związku Kas Chorych Małopolski i Śląska

L W O W
ul. Kopernika I. 26, II. p

Wychodzi raz na tydzień

jako organ Komisji Związku Kas dla chorych.

W sprawie zjazdowej.

Kasa chorych z Warszawy zaprasza przedstawicieli Kas chorych Wielkopolski i Pomorza na zjazd do Warszawy na 16., 17., (18. i 19. bm. Oprócz spraw innych mają być na porządku dziennym: 1) podstawowe zasady ustawy z dnia 19. maja 1920 o obowiązku ubezpieczenia na wypadek choroby, referent Naczelnik Wydziału Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej H. Sell; 2) Lecznictwo w Kasie chorych m. Warszawy, referent naczelny lekarz Kasy chorych m. Warszawy Dr. Pawłowicz; 3) organizacja powiatowej kasy chorych w myśl nowej ustawy, referent naczelnik Wydziału Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej K. Orsiowski; 4) statystyka kasy chorych, referent Dr. Makowski z Warszawy; 5) walka kas chorych z chorobami wenerycznymi, referent zast. naczelnego lekarza kasy chorych Koneczny; 6) wolny wybór lekarzy w kasach chorych, referent dr. Zawadzki z Warszawy; 7) wolne wnioski.

Na późniejszy czas, mianowicie na maj, zapowiada kasa chorych m. Warszawy zaproszenie na taki sam zjazd kas chorych Małopolski. Na razie zaprasza tylko Komisję związkową do udziału aby przez nią wejść w kontakt z kasami chorych Małopolski.

Jakkolwiek każdy zjazd reprezentantów kas uważamy za rzecz doniosłą i potrzebną, to jednak zdaje się nam, że jeżeli chodzi o uzgodnienie działalności kas na terytorium Rzeczypospolitej, jeżeli chodzi o wytyczenie linii obronnej przeciwko wszelkim rodzajom nowelizacji i nieodpowiadającej interesom kas interpretacji ustawy, to byłoby o wiele praktyczniej, najpierw w poszczególnych dzielnicach odbyć konferencje, a przygotowawszy w ten sposób teren do potrzebnej jednolitości, odbyć zgromadzenie delegatów wszystkich kas na terenie Rzeczypospolitej działających w Warszawie, bo tylko taki zjazd zdoła przeprowadzić ścisłą unifikację dążeń i zadań.

Kasy chorych Małopolski będą musiały zaraz po zjeździe warszawskim, czy to na ogólnym zjeździe Małopolski, czy to na poszczególnych konferencyach okręgowych zastanowić się nad sprawą i wypowiedzieć swoje zdanie.

Przekonani jesteśmy, że tylko takie zjazdy w których obok delegatów zarządu mają głos także odpowiedzialni za całą pracę dyrektorowie kas, mogą wydać dodatnie skutki. Bo trzy grupy spraw muszą na takim zjeździe być traktowane.

Najpierw ustawa i jej interpretacja. Tu poinformowani przez praktycznie z tem zajętych dyrektorów członkowie zarządu — reprezentanci ubezpieczających i ubezpieczonych wydać powinni swoją opinię.

Drugą grupą spraw to organizacja kasy. Tu już tylko dyrektorowie kas mogą wydać odpowiednie opinie zwłaszcza o ile to są dyrektorowie praktyczni i wytrawni i tylko ich zdanie winno zaważyć na szali, bo oni te organizacje znają, nią żyją i wiedzą czego potrzeba, aby ta organizacja była sprawna i dokładna.

A trzecia grupa spraw to lecznictwo w kasach chorych. Lecznictwo to musi mieć rzeczników z grona lekarzy, ale równocześnie muszą praktycznie ze sprawami chorych obeznani kierownicy kas poważny głos mieć w chwili, gdy się ma decydować o sposobie tego leczenia.

Jako rzecz piękną, dobrze urządzoną będą delegaci kas podziwiali ustrój kasy chorych m. Warszawy, pod względem lecnicztwa. Będąc z przyjemnością patrzyli na wprowadzenie różnych najnowszych sposobów leczenia i układ służby lekarskiej w kasie chorych m. Lwowa. Zrozumieją, jak daleko w tym kierunku postąpiła działalność kasy chorych m. Krakowa. Za-

dowola się może jeszcze ustrojem lekarskim w Łodzi, Tarnowie, Przemysku i t. d., ale troska takiego zjazdu musi być, jak urządzenie lecnicztwo w tych powiatach, które nie mają lekarzy, gdzie odległości od siedziby lekarza do chorego są znaczne, gdzie dojazd staje się niemożliwym, a gdzie fundusze kasy po zwolnieniu od ubezpieczenia robotników rolnych muszą być małe.

Nie naczelnego lekarza kasy chorych m. Warszawy chcielibyśmy usłyszeć, przynajmniej nie wyłącznie jego, bo radzilibyśmy słyszeli dyrektora kasy chorych w Skolem albo w Turce, aby oni nam powiedzieli, jak oni sobie radzą z tymi chorymi członkami i ich rodzinami, którzy 30 km. od siedziby kasy zachorowawszy w czasie pracy w tartaku, potrzebują pomocy. Jak np. w takim Smorzu w górskiej okolicy 30 kilometrów od siedziby kasy urządź służbę lekarską, gdy zanin się lekarz dowie o zachorowaniu i tam dojedzie, to chorego już pochować można tymczasem.

Dlatego zdaje nam się, że stając na stanowisku kasy wielkiej, we wszystko uposażonej, gdzie tramwaje, dorożki i automobile ułatwiają obsługę chorych, nie wyczerpiemy zagadnień związanych z działalnością kasy chorych, bo obok tych nielicznych poważnych i wielkich kas, istnieje cały szereg kas małych, nie posiadających tak znakomych środków komunikacji, nie mających do dyspozycji takich funduszy, a sumy członków w tych kasach ubezpieczonych będą z pewnością większe od tej jaką mają kasy wielkie i dlatego już dzisiaj — biorąc asumpt zwołania zjazdu wielkopolskich kas — zwracamy uwagę wszystkich, tą sprawą się interesujących, aby się nieco zastanowili także nad potrzebami kas małych i w chwili gdy nasze kasy powołane zostaną do narad, mieli przygotowane wnioski i drogi wyjścia, jak te małe kasy mają dokładnie spełniać swój obowiązek wobec swoich członków.

O przebiegu zjazdu wielkopolskiego zdamy dokładnie sprawę w „Ochronie pracy”.

Różne interpelacje.

W piśmie do prezydenta m. Krakowa, któreśmy w poprzednim numerze zacytowali wyjaśniając obowiązek ubezpieczenia pracowników gminnych, użyło Ministerstwo argumentów, które nam nasuwają wątpliwości ponownie co do treści rozporządzenia Prezydium Ministerstwa w sprawie ubezpieczenia pracowników państwowych.

Rada Ministrów powzięła dnia 16. lipca 1921 następującą uchwałę: „Na zasadzie art. 4. ust. 2. ustawy z dnia 19. maja 1920 (Dz. ust. RZP. Nr. 44 poz. 272) niepodlegają obowiązkowi ubezpieczenia w kasach chorych funkcjonariusze państwowi powołani do pełnienia stałej służby państwowej, a na podstawie aktu jednostronnego o charakterze publiczno-prawnym wydanego przez przełożoną władzę państwową (akt nominacyjny, dekret stabilizacyjny, akt przyjęcia na służbę próbną itd.). Natomiast obowiązkowemu ubezpieczeniu na wypadek choroby podlegają tylko ci pracownicy, z którymi państwo zawiera akt umowy i występuje w roli kontrahenta prywatnego.

Ministerstwo Pracy pisze zaś do Prezydenta m. Krakowa, w swoim wyjaśnieniu: „Urzędnikiem państwowym jest ten, kogo Naczelnik Państwa lub władza ustawą wskazana, powoła do pełnienia stałej służby” a dalej cytuje Ministerstwo, że „stosunek prawny między państwem a urzędnikiem zawija się przez nominację”, jakoteż, że „nominacja może nastąpić tylko na urząd, który uprzednio przewidziany w statucie organizacyjnym danej dykasterji, zatwierdzonym uchwałą Rady Mini-

strów”. Z tego brzmienia wysnuwa Ministerstwo że „zwolnionymi są tylko urzędnicy państwowi powołani przez nominację, a wszyscy inni podlegają.

Rozporządzenie Prezydium Rady Ministrów, wprowadzone później, zupełnie odmienne zajęło stanowisko. Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej zwróciło uwagę na przepisy obowiązujące co do urzędników państwowych, jakoteż na brzmienie ustawy o kasach chorych która wymaga nominacji, jeżeli ma być zwolnionym urzędnik od przynależności do kasy chorych, to rozporządzenie Prezydium Rady Ministrów, samowolnie rozszerza to zwolnienie, bo obok aktu nominacyjnego i dekretu stabilizacyjnego cytuje także „akt przyjęcia na służbę próbną” jako podstawę do zwolnienia od ubezpieczenia. A władze idąc dalej rozumieją „itd.” zawarte w rozporządzeniu Prezydium Ministerstwa w ten sposób, że i przyjęcie „na gebę” np. prowizoryczni studzy są zwolnieni od ubezpieczenia, bo akt przyjęcia wprowadzone nie został napisany, ale został dokonany. I ta pania dziś na poczcie pracuje a jutro może być wydaloną i ten sługa szkolny przyjęty do pomocy na palenie w piecach przez czas zimy, ten dyurnista sądowy biora płacą jak długo pracują, a w razie zachorowania „niech ich tam Pan Bóg ma w opiece”.

Niezgodne z dotychczas obowiązującymi przepisami o stosunku służbowym urzędników państwowych, rozporządzenie Rady Ministrów sprzeciwia się także publicznie ogłoszonej interpretacji ustawy przez Ministerstwo Pracy.

Kilkakrotnie zwracaliśmy już uwagę kas, że konieczną jest rzeczą, aby kasy przeciwko temu rozporządzeniu Ministerstwa remonstrowały, bo jest rzeczą niemożliwą, aby kasy tak spokojnie przyjmowały niestosowne uszczuplanie zakresu ubezpieczonych.

Wiadomo nam, że nieliczne tylko kasy poszły na drogę instancji. Większość spokojnie przyjęła do wiadomości rozporządzenie, powiedziawszy sobie, co ja tam będę wojować i tak mam dość członków, nie poszła na drogę instancji. A drogi tej wymagają nie tylko interes kasy, ale także ci wszyscy, których to rozporządzenie dotyczy, a którzy z racji swojego położenia zmuszeni są milczeć i cierpieć.

Tacy prowizorycznie przyjęci lekają się swojego cienia, boją się słowa powiedzieć, a gdy zachorują, w myśl obowiązujących przepisów, zaraz się znajdują na bruku i nie mają nietylko leczenia i zasiłków w czasie choroby, ale tracą także zajęcie.

Instytucja społeczna służąca dobru pracujących ma obowiązek ująć się za takimi nieszczęśliwcami i powinna dbać o to aby i oni byli ubezpieczonymi. Należy więc przede wszystkim przypis dla tych urzędów kontynuować, odnieść się do władzy politycznej i szef instancji o orzeczenie co do obowiązku ubezpieczenia. Orzeczenie to będzie odmowne na podstawie rozporządzenia Prezydium Rady Ministrów, które na wstępie zacytowaliśmy. Być może, jak to już było, że będzie zaopatrzone klauzulą „że od tego orzeczenia nie ma rekursu” na to nie należy uważać, bo tego, na co ustawa wyraźnie pozwala zakazać nie wolno, a ustawa wyraźnie powiada, że od orzeczeń Starostw w sprawie ubezpieczenia przysługuje apelacja do Urzędu ubezpieczeń Społecznych Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej. Sądzymy, że orzeczenie to będzie zgodniejszym z ustawą jak rozporządzenie Prezydium Rady Ministrów.

Ponownie więc upraszamy kasy, ażeby nie wałowały się i wnosili po orzeczenie Zarządu, że obowiązek ubezpieczenia pracowników istnieje, w razie odmowy zapłaty drogą instancji sprzeciw w sprawie niezgodnego z ustawą zwalniania niestałych pracowników państwowych.

Dom spedycyjno-handlowy „Imexport”

Spółka z ograniczoną poręką

Lwów, ul. Kościuszki 1. 3.

Spółka z ograniczoną poręką

Załatwia wszelkie czynności spedycyjno-dorozowe oraz wszelkie formalności celowe po cenach konkurencyjnych. Transporty meblowe własnymi patentowymi wozami. Specyalność: Bezpośrednie połączenie z Górnym Śląskiem.

Ubrania męskie po 4.500, 6.000 i 10.000 Mp.

Spodnie 5.000 Mp., Dla chłopców Ubrania po 3.500, 6.000 i 8.000 Mp., Płaszcz po 2.000 Mp., Kostjomy damskie po 2.400 Mp., Spodnice damskie po 1.500 Mp.

W WIĘKSZEJ ILOŚCI DO SPRZEDANIA WE LWOWIE W LOKALU

„UNIVERSUM”

BOURLERDA 5 (BOCZNA BATOREGO)
l. p. drzwi 101, od g. 10 do 1 i od 3 do 6

Do wiadomości Kas.

Rachunek osób — jedna z rubryk dziennika kasowego ma zawierać wszystkie te pozycje, w których się wyraża dług kasy wobec osób trzecich i tak np.: jeżeli kasa płaci rachunek szpitala, aptekarza lub lekarza dentystry, te kwoty przychodzą do rachunku osób. W osobnej księdze kontowej (sablă contă) wpisuje się się długi i wierzytelności kasy i w dzienniku kasowego wykontowuje się te pozycje do księgi kontowej z rachunku osób.

W niektórych kasach zachodzą wątpliwości w sprawach nominacji dyrektora, są mianowicie kasy, w których funkcje kierownika spełniają urzędnicy państwowi, czy to w stadyum pensjonowania się, czy też jako zajęcie uboczne. Kas takich jest kilka i mają one wątpliwości czy można urzędnika państwowego będącego w służbie, proponować Ministerstwu na dyrektora. Wątpliwy bardzo, czy Ministerstwo takiego dyrektora zatwierdzi, zdaje się nam jednak, że należy w podaniu o zatwierdzenie podkreślić to, że kandydat jest urzędnikiem czynnej służby, a decyzję zostawić Ministerstwu. Zwracamy uwagę, że nie wchodzimy w to, czy nominacja taka jest praktyczna, potrzebna i pożyteczna, a zwracamy tylko uwagę kas pytających o to, co uczynić należy, aby się ochronić przed ewentualnym późniejszym zastrzeżeniem Urzędu ubezpieczeń.

Komunikaty

× Z UNIwersYTETU LUDOWEGO IM. A. MICKIEWICZA. Z dniem 5 bm. została otwarta dla członków Uniw. Lud. wypożyczalnia książek, zaopatrzona w dzieła treści beletrystycznej i naukowej. Wpisy do biblioteki oraz wypożyczenie książek odbywa się codziennie od godz. 6-7 wieczorem w Sekretaryacie Uniw. Lud. przy ul. Bourlerda 5 (boczna Batorego).

× STARANIEM ORGANIZACJI „AKADEMICKA MŁODZIEŻ NARODOWA” odbędzie się w piątek, d. 10. b. m. o godz. 17:30 wieczorem w sali II. starego gmachu Uniwersytetu referat publiczny kol. Bockera p. t. „Historia spółdzielni w Polsce podczas wojny”. Dla młodzieży akademickiej i gości wstęp wolny.

× SEKCJA NARCJARZY „CZARNI” rozpoczyna dnia 10 b. m. kurs jazdy na nartach dla początkujących. Kierownictwa podjął się najlepszy narciarz Sekcji. Kurs potrwa 4 dni. Punkt zborny w piątek o godzinie 2:45 przy przystanku tramwajowym L. J. przy ul. Piotra i Pawła od strony Pohulanek.

Kurs otwarty dla wszystkich, bezpłatnie. Zgłoszenia w księgowi WP. Rehmana przy ul. Rutowskiego 1. 2.

× OCHRONA LOKATORÓW urzęduje w poniedziałki, środy i soboty od godz. 7 wieczorem w Ryńcu 1. 3, II. p.

Sędzia Przybysławski i Leib Glasberg.

STRYJ, 6. lutego 1922.

Zajmowaliśmy się już osobą miejsczego sędziego Przybysławskiego i jego faktorem w interesach Lejba Glasbergiem, a ponieważ ta nie-protokołowana spółka dalej działa, musimy znów do niej wrócić, aby wymiar sprawiedliwości w tulejszym sądzie nie stał się karykaturą.

Leib Glasberg jest oskarżony o sprzeniewierzenie, oszustwo i t. p. Prokuratura wygotowała już akt oskarżenia, ale został on uchylony i zwrócony do uzupełnienia. Uzupełnienie to znalazło wyraz w rozszerzeniu oskarżenia...

Glasberg mimo tajemności sesji dowiedział się o tem uchyleniu oskarżenia i uradowany przedwcześnie napadł na poszkodowanego jego oszustwami dr. H., za co został zasądzony na 5 dni aresztu, umorzono go amnestya. Przeciw temu wyrokowi wniósł Glasberg odwołanie.

O terminie rozpr. odwoławczej Dr. H. nie został zawiadomiony, dowiedział się o niej przypadkowo w dniu rozprawy, ku swemu niepo- miernemu zdziwieniu zobaczył Przybysławskiego w składzie trybunału. Nie dziwnego, że wyrok został zniósłony i połąceno przeprowadzić nową rozprawę dla zbadania stopnia niewiści obu stron. (Szkoda, że sąd nie zbadał dotąd stopnia przyjaźni Przybysławskiego do Glasberga!)

W najbliższym czasie ma być rozpisana rozprawa przeciw Glasbergowi o oszustwo, a ponieważ zachodzi obawa, że ferowanie wyroku może być znowu powierzone Przybysławskiemu, już dziś chcemy zwrócić uwagę na robotę, zmierzającą do obniżenia powagi i wartości sądu. Jeżeli kanalia miałaby nawet w sądzie znajdować oparcie, to można załamać ręce z rozpaczy.

3 sali rozpraw

PROCES FALSZERZY BANKNOTÓW DOLAROWYCH.

W trzecim dniu rozprawy przesłuchiwano w dalszym ciągu Kosteckiego i 4 dalszych oskarżonych.

Osk. Knoll pozostawał w spółce z Telligiem i wraz z nim namówił Kosteckiego do wykonywania klisz banknotów 1.000-koronowych.

Osk. Schlösser fotograf otrzymał od Kosteckiego i Justa polecenie, by sporządził 2 fotograficzne odbitki banknotu 1.000-koronowego (lewej i prawej strony). Przeniesieniem tych zdjęć na kamień litograficzny zajął się następnie obw. Churchal. Schlösser do winy się nie przyznaje; twierdzi, że wprowadził Kostecki namawiał go do sporządzenia zdjęć, lecz zabiegi jego nie osiągnęły skutku.

Churchal nie przecząc, że wykonał przeniesienie zdjęć na kamień, przytacza na swą obronę: że rozmyślnie psuł kliszę i zacierał pewne szczegóły, by uniemożliwić puszczanie falsyfikatów w obieg.

Dłuższy przeciąg czasu zajęło przesłuchanie Lercha, b. kobera, obecnie handlowca bez zajęcia. Osk. znał Kosteckiego z wojska, a widząc jego ciężkie położenie, przyjął go do swego mieszkania i postarał się dla niego o pożyczkę 15.000 mk. od osk. Dymitra Arycza i Wl. Boskiego. Kostecki pracował w mieszkaniu Lercha nad kliszami, ale Lerch — jak twierdzi — początkowo nie wiedział, że klisze te mają służyć do podrabiania banknotów. Nawet gdy się już o tem dowiedział, nie zdawał sobie sprawy z doniosłości przestępstwa, zwłaszcza, że waluta austriacka wówczas już nie była w obiegu.

W marcu 1921. na krótki czas przed aresztowaniem Justa, Kostecki przeniósł się do mieszkania Bratkowskiego, poczem wyjechał do Kołomyż, zaś Lerchowi i towarzyszącemu zwrócił tylko część pożyczonych pieniędzy.

Różne.

KONKURS NA PAMIĘTNIK NAUCZYCIELI. LA. Instytut socjologiczny w Poznaniu w związku z powstaniem państwowego seminarium w Grodnie, pragnąc zapoznać się i zaznajomić społeczeństwo z warunkami i wynikami pracy nauczycielskiej w szkolnictwie ludowym, ogłosił konkurs na pamiętnik nauczyciela i nauczycielki szkoły elementarnej wiejskiej lub miejskiej, przeznaczając 50.000 mk. nagrody za najlepszy pamiętnik nauczyciela i także samo za najlepszy pamiętnik nauczyciela. Pamiętnik winien zawierać nie mniej niż 300 stronie wielkości zwykłego zeszytu. Pamiętnik nauczycielki należy przesłać pod adresem dr. Marya Szwejkowska dyr. państw. seminarium w Grodnie, nauczyciela zaś pod adresem dr. Floryan Zanicki, Poznań, Uniwersytet. Termin upływa z dniem 1. lipca b. r.

Ujęcie bandytów.

W sprawie zamieszczonego w onegdajszym numerze „Dziennika Ludowego” artykułu o dokonanej na szkole Friedholma z Orowa kradzieży rabunkowej, dowiadujemy się, że sprawcy napadu pochodzili z Borysławia i Truskawca i wraz z rzeczami przedstawiającymi wartość ponad 400 tysięcy mk. zbiegli w kierunku Tustanowic. Seizganie ich było utrudnione z powodu ciemności w lesie.

Zawiadomiony komisaryat policji państw. w Borysławiu wystąpił na poszukiwania za bandytami st. ajenta P. P. Tassa i przed. Mydla, którzy po 3-dniowych bezustannych poszukiwaniach schwytali bandytów w Truskawcu, przyczem zrabowane przez nich rzeczy odnaleźli i zwrócili je za pozwoleniem sądu pow. w Drohobyczu poszkodowanemu.

„SOLO“

Powszechnie znane i lubiane zapaliki

„Pióro“, „Pistolet“ i „Klucz“.

Generalni zastępcy na Polskę „MUNDUS“, Lwów, Hetmańska 6.

CENTRALA: Warszawa, Aleje Jerozolimskie 35.
FILJE: Wiedeń, Gdańsk, Równe.

Dalsze Generalne Zastępstwa na Polskę:

Fabryki pomp i wag W. GARWENS we Wiedniu
pas w ERACIA KIND, Aussig.
waty „Astra“, „Zgierz“.
Zakłady stalowe RUDOLF SCHMIDT & Co. Wiedeń.

Tow. Ak. wyrobów gumowych „Matador“ Bratysława.
„Carborandum“, i „Electr“, Stary-Bena.ek
„The Danubil Comp.“ w Wiedniu.
Przedstawic. i skład szkła taflowego, sygnałowego i dachow.

Ważne dla Konsumów!

Sprzedam 70 sweterów
po bardzo niskich cenach.

Wiadomość od godz. 10-12 i od 4-7
w Administracji „Dziennika Ludowego“.

„KRYSTALINA“
Krem geléz do rąk
poleca
JAN INNATOWICZ, LWÓW
wszędzie do nabycia.

Walne Zgromadzenie
Związku współdzielczego robotn.
szewskich „PRZYSZŁOŚĆ“
we Lwowie

odbędzie się dnia 12-go lutego 1922 r.
o godzinie 9 rano w lokalu własnym
ulica D. magalewicza 1. 9.

Z następującym porządkiem dziennym:

1. Odczytanie protokołu ostatniego Walnego Zgromadzenia.
2. Sprawozdanie za rok 1920 i 1921.
3. Zatwierdzenie bilansu — udzielenie absolutorium.
4. Sprawozdanie Dyrekcji i Rady Nadz.
5. Zmiana statutu i podwyższenie udziałów.
6. Wybór uzupełniający Dyrekcji i Rady Nadzorczej.
7. Wnioski i interpelacje

Zarząd.

STAMPILIE kauczukowe i metalowe
wykonuje najtaniej
I. Goldgaler Lwów, Sykstuska 17.

Tygodnik Dostaw
na
II. TARGU
Poznańskim.

Podczas trwania II. Targu Poznańskiego ukaza się 3 wielkie numery agitacyjne Tygodnika Dostaw, które reprezentować będą wobec uczestników Targu przemysł całego Państwa, a własne biuro Tygodnika Dostaw zainstalowane na Targu zajmie się szerokim rozpowszechnieniem tychże. Ogłoszenia do tych numerów przyjmie wydawnictwo Tygodnika Dostaw we Lwowie, ul. Potockiego 26, do 25 lutego br. według swojej taryfy bez dopłaty, zaś od 25. lutego br. z 5% -ową dopłatą. Dla wielkich instytucji i pierwszorzędnych firm rezerwujemy całe i półstronicowe miejsca dla ogłoszeń do końca lutego br. — — — — —

Inserujcie
w
Dzienniku
Ludowym

DZIEJE CHŁOPÓW
w POLSCE

NAPISAŁ

Dr. ADAM PRÓCHNIK.

CENA 150 mkp.

NAKŁAD LUD. SPÓŁDZIELCZEGO TOW.
WYDAWNICZEGO WE LWOWIE
DO NABYCIA
WE WSZYSTKICH KSIĘGARNIACH.

CHOROBY weneryczne, skórne, zastarzałe —
leczy specjalista dr.
FRISCH, ulica Walsowa 11.
Wstrzykiwanie tylko przed południem.

Lekarz chorób wenerycznych i skórnych **Dr. A. NADEL**
ordynuje od 12-1 i od 3-5 pop.
PLAC HALICKI 7 (NAD KAWIARNIĄ CENTRALNĄ)

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. SCHWARZ
sekundariusz szpitala powszechnego
ordynuje ulica Słowackiego 4.

Walne Zgromadzenie
Związku Robotników Przemysłu Metalowego
ODDZIAŁ LWÓW

odbędzie się w niedzielę dnia 12-go lutego 1922 r.
o godzinie 10 przedpołudniem w własnym lokalu
przy ul. Orłowskiej 31, I. p.

PORZĄDEK DZIENNY:

1. Odczytanie protokołu z ostatniego Zgromadzenia
2. Sprawozdanie z działalności Zarządu
3. Sprawozdanie kasowe.
4. Udzielenie absolutorium ustępującemu Zarządowi i wybór nowego Zarządu
5. Sprawa bezrobocia.
6. Wnioski i interpelacje

W razie braku kompletu, zgromadzenie odbędzie się o godzinie później, bez względu na ilość członków.

GUTTERWILL JAN, przew. RAPAŁ KAROL, sekret.

FABRYKA PANTOFELI, PAPUCZY I KAMASZY ul.
Krakowska 14 poleca i wykonuje także z własnego
materiału (filcu, sukna, płótna i t. p.).

PIECZECIE
MONOGRAMY
TABLICE

Wykonuje najtaniej bo pracownia na I. piętrze.
Rytownik D. Weiss Lwów, Sykstuska 13.
Zamówienia z prowincji skutecznie odwołanie.

Dr. ADAM PRÓCHNIK

Dzieje Chłopów w Polsce
do nabycia w Administracji „Dziennika Lud.“
Cena 150 mk.